EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.11.18.
COM(2020) 751 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A megerősített felügyelet aktualizálása — Görögország, 2020. november

{SWD(2020) 751 final}

HÁTTÉR

A görögországi gazdasági fejlemények és szakpolitikák nyomon követése számára a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere, valamint a 472/2013/EU rendelet ([1]) szerinti megerősített felügyelet szolgál keretként. A Görögország esetében alkalmazott megerősített felügyelet ([2]) elismeri, hogy Görögországnak folytatnia kell az ország gazdasági és pénzügyi nehézségei forrásainak vagy potenciális forrásainak kezelését biztosítani hivatott intézkedések végrehajtását, valamint a megalapozott és fenntartható gazdasági növekedést támogató strukturális reformok továbbvitelét.

A megerősített felügyelet átfogó keretet nyújt a gazdasági folyamatok figyelemmel kísérése és a fenntartható gazdaságélénkülés biztosításához szükséges szakpolitikák megvalósításának nyomon követése számára. Lehetővé teszi a mindenkori megelőző időszak görögországi gazdasági és pénzügyi fejleményeinek rendszeres értékelését, valamint az államadósság finanszírozási feltételeinek monitoringját és az adósságfenntarthatósági elemzés aktualizálását. A megerősített felügyelet egyúttal keretként szolgál a Görögország által az eurócsoport 2018. június 22-i ülésén az Európai Stabilitási Mechanizmus programja keretében elfogadott reformok folytatására és befejezésére, valamint a pénzügyi támogatási programok keretében elfogadott fontos reformok eredményeinek megóvására vonatkozóan tett általános kötelezettségvállalás értékeléséhez is. Ebben az összefüggésben a megerősített felügyelet módot ad annak nyomon követésére, hogy Görögország hogyan tesz eleget a program keretében hat fontos területen megkezdett kulcsfontosságú strukturális reformok végrehajtása tekintetében a 2022 közepéig ütemezett egyezményes határidőkig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalásoknak. A szóban forgó egyedi kötelezettségvállalások i. a költségvetési és a költségvetési-strukturális politikákra; ii. a szociális jólétre; iii. a pénzügyi stabilitásra; iv. a munkaerő- és a termékpiacokra; v. a Görög Köztársaság eszköz- és részesedéskezelő társaságára és a privatizációra; valamint vi. a közigazgatás korszerűsítésére vonatkoznak ([3]).

Ez a nyolcadik jelentés Görögország megerősített felügyeletéről. A jelentés a 2020. október 19–20-án tett virtuális látogatás, valamint a hatóságokkal folytatott rendszeres párbeszéd megállapításain alapul. A látogatást az Európai Bizottság az Európai Központi Bank közreműködésével folytatta le ([4]), míg a Nemzetközi Valutaalap az utólagos programmonitoringja keretében, az Európai Stabilitási Mechanizmus pedig korai előrejelző rendszeréhez kapcsolódóan, az Európai Bizottság és az Európai Stabilitási Mechanizmus közötti munkakapcsolatokról szóló, 2018. április 27-i egyetértési megállapodással összhangban szintén részt vett a folyamatban. Ez a jelentés az eurócsoporttal szemben Görögország által a reformok 2020 közepéig történő végrehajtásával kapcsolatban vállalt kötelezettségek teljesítését értékeli.

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács 472/2013/EU rendelete (2013. május 21.) a pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett euróövezeti tagállamok gazdasági és költségvetési felügyeletének megerősítéséről (HL L 140., 2013.5.27., 1. o.).

([2]) A Bizottság (EU) 2020/1142 végrehajtási határozata (2020. július 29.) Görögország megerősített felügyelet alá vonásának meghosszabbításáról (HL L 248., 2020.7.31., 20. o.).

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf

([4]) Az EKB munkatársai az ellenőrző látogatáson az EKB hatásköreihez igazodva vettek részt, és ennek megfelelően a pénzügyi szektorra vonatkozó szakpolitikák és a makrogazdasági kérdések, köztük az elsődleges költségvetési célok, a fenntarthatóság és a finanszírozási igények tekintetében nyújtottak szakmai segítséget. Az ellenőrző látogatásokat 2020. szeptember 30. és október 8. között egy szintén virtuálisan lebonyolított technikai szintű látogatás előzte meg.

Ez a jelentés alapul szolgálhat az eurócsoport számára ahhoz, hogy döntést hozzon a következő, 767 millió EUR összegű, szakpolitikai feltételekhez kötött adósságenyhítő intézkedések megkezdéséről. Ezek az intézkedések, amelyekről az eurócsoport keretei között 2018. június 22-én született megállapodás, magukban foglalják az értékpapírpiaci program és a nettó pénzügyi eszközökről szóló megállapodás keretében a központi bankok által tartott görög államkötvényekből származó jövedelmeknek megfelelő összegek átutalását, valamint az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz keretében nyújtott egyes kölcsönök vonatkozásában a kamatfelár-emelés alóli mentesítést. A szakpolitikai feltételekhez kötött adósságenyhítő intézkedések harmadik csoportjának végrehajtása az eurócsoport 2020. július 11-i ülését követően, egyebek mellett a Görögország 2019 végén esedékes kötelezettségvállalásainak teljesítéséről készült, a Bizottság által a megerősített felügyelet keretében 2020. május 20-án elfogadott jelentésben foglalt értékelés ([5]) alapján, a koronavírus-járvány miatti rendkívüli körülmények figyelembevételével kezdődhetett meg.

ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉS

E jelentés készítésének idején a tagállamok többsége a kiújuló világjárvánnyal küzd. Az utóbbi időben megugró fertőzésszám ellenére Görögország mindeddig viszonylag sikeresen fékezte a koronavírus terjedését, többek között annak köszönhetően, hogy a növekvő számú új esetet regisztráló régiók időben reagáltak. A hatóságok megerősítik az egészségügyi ellátórendszer felkészültségét és bővítik a tesztelési kapacitást, ugyanakkor bővítik és átalakítják a világjárvánnyal érintett személyek és vállalkozások segítését szolgáló költségvetési és likviditási intézkedéscsomagot. Az intézkedések hozzájárulnak a világjárvány társadalmi és gazdasági költségeinek mérsékléséhez, ennek ellenére a Bizottság 2020. őszi előrejelzése szerint – az ország jelentős turisztikai kitettsége és a korlátozott alkalmazkodóképességű kisvállalkozások magas aránya miatt – Görögország továbbra is azon tagállamok egyike, ahol az Unióban a gazdasági tevékenység legnagyobb mértékű visszaesése várható. A november 5-én bejelentett háromhetes országos lezárás, valamint annak a világjárvány alakulásától függő esetleges meghosszabbítása a jelenleg feltételezettnél erőteljesebben ronthatja a rövid távú kilátásokat.

A komoly kihívásokat támasztó körülmények ellenére, amelyek a sürgősebb prioritások előtérbe helyezését tették szükségessé, Görögország az elmúlt hónapokban jelentősen fokozta a reformok végrehajtási ütemét. Legfontosabb lépésként a parlament elfogadta a fizetésképtelenségi kódexet. Ezzel a fizetésképtelenségi keretrendszer jelentős reformja valósult meg, amely várhatóan megkönnyíti a pénzügyi ágazat előtt álló alapvető kihívások leküzdését. A hatóságok jelenleg készítik elő az új keretrendszer lényeges szempontjait meghatározó másodlagos jogszabályokat, ezzel egyidejűleg az infrastruktúra kiépítése is zajlik – mindkettőre szükség van a kódex 2021. január 1-jétől kezdődő eredményes végrehajtásához. A Költségvetési Bevételek Független Hatóságánál az átfogó humánerőforrás-reformot régóta akadályozó szűk keresztmetszetet a bérpótlék jogi rendezésével kezelik, ami javítani fogja a hatóság képességét a magasan képzett munkatársak megnyerésére és megtartására. A hatóságok emellett előrelépést értek el egyes kiemelt privatizációs ügyletek terén, másoknál viszont a világjárvány késedelmet okoz.

Érdemi előrelépés történt továbbá az alábbi területeken:

- **Költségvetési-strukturális reformok**: az egységes kincstáriszámla-rendszer kiépítése, jelentős közbeszerzési reform elfogadása az év végéig, előrehaladás a közberuházások

([5]) https://ec.europa.eu/info/publications/enhanced-surveillance-report-greece-may2020_en

végrehajtásának felgyorsítására irányuló reformok terén, pozitív fejlemények a hátralékok felszámolásában, amelyet folytatni kell.

- **Közigazgatás**: egyenletes előrehaladás a humánerőforrás-gazdálkodás korszerűsítésében, a közszektorbeli intézmények felső vezetői álláshelyeire vonatkozó egységes kiválasztási eljárás hatálybalépése. A hatóságok az ambiciózus digitális menetrendjük végrehajtásában is előrelépéseket tettek.

- **Energia**: a villamosenergia-piaci célmodell 2020. november 1-jei indulásával régi kötelezettségvállalás teljesült.

A hatóságok tisztázták a további feladatokat azokon a területeken is, amelyeken a meglévő kötelezettségvállalások maradéktalan teljesítése a korábbi késedelmek vagy a világjárvány hatása miatt nem volt lehetséges. A hatóságok folytatták a visszakövetéssel érintett egészségügyi kiadások beszedését, és vállalták, hogy a 10. jelentésig véglegesítik az egészségügyi alapellátás jogi szabályozását, ugyanakkor érdemben érvényesítik a 2017. évi reform elveit is, amely egyelőre nem valósult meg teljeskörűen. Egyértelmű ütemtervek készültek a beruházásengedélyezés megerősített felügyelet keretében nyomon követett reformjára vonatkozóan, emellett egyenletes előrehaladás figyelhető meg a kataszterprojekt ütemtervének végrehajtásában is. A hatóságok vállalták továbbá két olyan reform folytatását is, amelyeket a koronavírus-járvány jelentősen érintett, nevezetesen az ingatlanok adózási szempontú országos újraértékelését, valamint a garantált minimumjövedelmi rendszer aktivizálási elemének befejezését. Az Állami Villamosenergia-termelő és -szolgáltató Vállalat lignitalapú energiatermelésével kapcsolatos versenyjogi korrekcióra irányuló végleges javaslatot benyújtották a Bizottsághoz, piaci tesztjére a végleges hatósági engedélyezést követően haladéktalanul sor kerül. A Költségvetési Bevételek Független Hatósága számára kitűzött létszámcél nem teljesül, a hatóságok azonban megerősítették, hogy a Pénzügyminisztérium folyamatban lévő felvételi eljárásai nem érintik hátrányosan a Hatóság kapacitását.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében rendelkezésre álló források hatékony és megfelelő felhasználása segítheti a görög gazdaságot a jelenlegi válságból való kilábalásban, valamint az eddigi előrelépések ellenére továbbra is fennálló kihívások leküzdésében. Alapvető fontosságú, hogy folytatódjanak a még meglévő sebezhetőségek kezelésére irányuló reformtörekvések. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében Görögország számára biztosított jelentős összegű forrás hatékony és megfelelő felhasználása a következő években támogathatja a növekedést, a munkahelyteremtést és a kettős átállást. A készülő helyreállítási és rezilienciaépítési terv részeként végrehajtott reformok és beruházások a megerősített felügyelet folyamatával összefüggésben várhatóan a korábbi, valamint a folyamatban lévő reformokra építenek, és kiegészítik azokat.

A jelentés megállapítja, hogy Görögország a világjárvány miatti kedvezőtlen körülmények ellenére is megtette az esedékes egyedi kötelezettségvállalásainak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket. A példa nélkül álló események drasztikus gazdasági visszaeséshez vezettek, emellett az év első felében számos reform is leállt, mert sürgősebb prioritások kezelése vált szükségessé. Ennek ellenére a hatóságoknak az elmúlt hónapokban sikerült folytatniuk a kötelezettségvállalások teljesítését, és számos alapvető reform kapcsán mutattak fel eredményeket. Az európai uniós intézmények üdvözlik a minden területre kiterjedő szoros és konstruktív együttműködést, és arra biztatják a hatóságokat, hogy az eddigi lendület megtartásával, valamint az erőfeszítések szükség szerinti fokozásával

mielőbb vigyék végig a közelmúltban elfogadott elsődleges jogszabályok végrehajtását. Ez különösen a pénzügyi ágazatot érintő reformokat érinti, amelyek kapcsán rövid időn belül nagy mennyiségű másodlagos jogszabály kidolgozása és elfogadása szükséges.

MAKROGAZDASÁGI FEJLEMÉNYEK

A koronavírus-járvány számottevő áldozatot követel a görög gazdaságtól. A gazdaság 2020 második negyedévében –14,2 %-kal esett vissza a gazdasági tevékenység azon korlátozásai nyomán, amelyeket a világjárvány terjedésének megállítására vezettek be. A szolgáltatási ágazatot különösen súlyos hatások érték a nyári idényben is a nemzetközi idegenforgalom jelentősége miatt. A munkanélküliségi ráta – részben a hatóságok által időben bevezetett védelmi programoknak köszönhetően – az eddigiek során viszonylag mérsékelten emelkedett, a foglalkoztatásban ugyanakkor hangsúlyosabb negatív hatások érzékelhetők az idénymunkások iránti kereslet visszaesése miatt. A kihasználatlan gazdasági kapacitások, valamint a csökkenő energiaárak várhatóan a fogyasztói árak átmeneti csökkenését eredményezik 2020-ban.

Az új koronavírusos megbetegedések esetszáma továbbra is nő, így a helyreállítás a korábban vártnál valószínűleg lassabb lesz. A Bizottság 2020. őszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2020-ban várhatóan 9 %-kal csökken, 2021-ben pedig 5 %-kal növekszik. Az előrejelzések a turisztikai szolgáltatások iránti kereslet fokozatos erősödésével, óvatosabb fogyasztói kiadásokkal, a vállalati szektorban pedig tartós bizonytalansággal és a jövedelmezőség visszaesésével számolnak. A hatóságok számos olyan intézkedést hoztak, amelyek célja a járvány megfékezésére irányuló intézkedések gazdasági hatásának enyhítése 2020-ban, valamint az aggregált kereslet élénkítése 2021-ben. Az előrejelzéseket a háromhetes lezárás és az ahhoz kapcsolódó támogató intézkedések 2020. november 5-i bejelentését megelőzően véglegesítették ([6]).

Az egészségügyi világválság bizonytalan alakulása miatt a kilátásokkal kapcsolatos bizonytalanság és kockázat is igen erős. A Görögországban és más európai országokban eddig bevezetett egyre szigorúbb korlátozások ronthatják a rövid távú kilátásokat. A nemzetközi idegenforgalom jelentőségére tekintettel továbbra is számottevő bizonytalanság forrása a személyek és áruk mozgására vonatkozó újabb korlátozások bevezetése a következő hónapokban, Görögországban és külföldön egyaránt. További lefelé mutató kockázatot hordoz a régiót érintő geopolitikai feszültségek fokozódása, valamint a tartós migrációs nyomás. Pozitív tényező ugyanakkor, hogy az uniós szinten elfogadott támogató intézkedések, köztük a Next Generation EU jelentősen segíthetik a kereslet élénkülését 2021-ben, a továbbiakban pedig a gazdasági fundamentumok és a reziliencia erősödését. A bizottsági előrejelzés nem számol a helyreállítási és rezilienciaépítési terv hatásával, amelynek kidolgozása továbbra is a korai szakaszban tart. A terv teljes körű kidolgozását, elfogadását és végrehajtását követően az annak keretében végrehajtott reformok és beruházások várhatóan pozitív hatással lesznek a növekedési kilátásokra.

([6]) Az előrejelzések a 2020. október 22-i határidőig rendelkezésre álló információk figyelembevételével készültek. A Bizottság 2020. őszi előrejelzésével kapcsolatban további részletek a következő címen találhatók: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/autumn-2020-economic-forecast_en

KÖLTSÉGVETÉSI FEJLEMÉNYEK ÉS KILÁTÁSOK

A gazdasági visszaesés költségvetési hatása, valamint a koronavírus-járvány kezelésére hozott szükséghelyzeti intézkedések költsége várhatóan számottevő költségvetési hiányt eredményez ebben az évben. A megerősített felügyelet keretében nyomon követett elsődleges egyenleg az előrejelzések szerint 2020-ban a GDP –4,4 %-át teszi ki. A recesszió miatt elmaradó bevételek mellett az előrejelzés figyelembe veszi azoknak az intézkedéseknek a meghosszabbítását is, amelyeket a hatóságok az elmúlt hónapokban tapasztalt visszaesés enyhítésére hoztak. Ezek közé tartozik a vállalkozásoknak nyújtott visszatérítendő előlegek teljes keretének kibővítése, valamint a munkanélkülieket és a világjárvánnyal érintett vállalkozások munkavállalóit egyaránt támogató intézkedések meghosszabbítása. Az előrejelzés figyelembe veszi a nyugdíjasok részére a 2016. évi nyugdíjreform hatálybalépését megelőző rövid időszakra vonatkozóan a Legfelsőbb Bíróság 2020. júliusi határozata alapján teljesített visszamenőleges kifizetéseket is.

Görögország költségvetési politikája várhatóan 2021-ben is támogatni fogja a helyreállítást. A 2020-ban hozott intézkedések (egészségügyi kiadások, a lezárás során nyújtott támogatások, adóhalasztások stb.) többsége a világjárvány közvetlen hatásaira irányult, a hatóságok átmeneti intézkedéseket is bejelentettek, amelyek általánosabb célja a kereslet és a foglalkoztatás élénkítése 2021-ben. Ezek között említhető a társadalombiztosítási járulékok három százalékpontos csökkentése, a szociális szolidaritási adó felfüggesztése a magánszektorban, valamint egy ideiglenes munkaerő-felvételi támogatás. Az intézkedések megfelelő irányt képviselnek, mivel mérsékelik a munkát terhelő adóéket, emellett átmeneti jellegük összhangban áll az államháztartás középtávú fenntarthatóságának célkitűzésével. A költségvetési politika 2021. évre szóló tervezése figyelembe veszi, hogy az általános mentesítési rendelkezés alkalmazása 2021-ben is folytatódik.

A 2021. évi költségvetésiterv-javaslat azzal számol, hogy a megerősített felügyelet keretében nyomon követett elsődleges egyenleg 2021-ben eléri a GDP 1,1 %-át. A hatóságok előrejelzése figyelembe veszi az új intézkedéseket, a világjárvány alakulásával összefüggésben esetlegesen felmerülő azonnali szükségletek finanszírozására felhasználható céltartalékot, valamint egy ambiciózus, hétéves védelmi kiadási programot is. A hatóságok előrejelzése optimistább a Bizottság 2020. őszi előrejelzéséhez képest, amely 2021-re a GDP 3,4 %-ának megfelelő elsődleges hiánnyal számol. Az eltérés ugyanakkor nagyrészt a) az egyes szükséghelyzeti intézkedéseknek az előzőekben említett nyilvántartásával (ennek szabályait csak a költségvetésiterv-javaslat bemutatását követően pontosították), valamint b) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköznek a hatósági makrogazdasági forgatókönyvbe való beemelésével kapcsolatos módszertani feltevésekből adódik ([7]). Mindemellett a Bizottság előrejelzése óvatosabb a megújuló energiaforrások számláján mutatkozó hiánynak a költségvetésiterv-javaslatban feltételezett megszüntetését illetően, mivel az ezt biztosító szakpolitikai intézkedést még meg kell határozni; ezenkívül a Bizottság az új védelmi program végrehajtását illetően is fokozatosabb álláspontot képvisel.

([7]) A Bizottság előrejelzése nem veszi figyelembe a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek hatását, mivel azok teljes körű végrehajtása a kedvező bizottsági értékeléstől és a tanácsi végrehajtási határozat útján történő jóváhagyástól, valamint mérföldkövek és célértékek teljesítésétől függ. A Bizottság előrejelzése emellett nem számol a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében eszközölt kiadásokkal sem, mivel a költségvetésiterv-javaslat nem mutatta be kellő részletességgel az ehhez kapcsolódó projekteket.

Az ingatlanok folyamatban lévő adózási szempontú országos újraértékelése lassabb ütemben halad előre; a 2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás végleges teljesítését 2021 közepére ütemezték át. Az év korábbi szakaszában elkerülhetetlen késedelmet okozott a koronavírus miatti lezárás, emellett további késedelemre került sor a sikeres államtanácsi fellebbezés kapcsán szükséges minőségi értékelések nyomán is. Az újraértékelést és a meglévő értékövezeti rendszer kiterjesztését jelenleg 2021 márciusában, az ingatlanadó 2021. augusztusi megállapításához kellő időben tervezik véglegesíteni.

A jelenlegi értékelés és előrejelzés számottevő bizonytalanságot hordoz: az egészségügyi válság további súlyosbodása újabb költségvetési intézkedéseket tehet szükségessé – célzott és átmeneti jelleggel egyaránt – a káros hatások enyhítése és a 2021. évi helyreállítás elősegítése érdekében. További kockázatok kapcsolódnak a szükséghelyzeti intézkedések keretében nemrégen kibocsátott állami garanciák aktiválásához is. Emellett kockázatot hordoz a folyamatban lévő peres ügyek költsége és a fennmaradó közszolgáltatási kötelezettség is, amelynek megállapítása ronthatja a mérleget. A korábbi nyugdíjreformok keretében bevezetett kiegészítő nyugdíjak és az időszakos bónuszok csökkentésére tekintettel visszamenőleges hatállyal járó kártalanítással kapcsolatos bizonytalanság továbbra is fennáll, mivel a 2020. évi államtanácsi határozatot még nem tették közzé. Végül további kockázat származik az egészségbiztosítással nem rendelkező személyek ellátásának esetleges többletköltségéből is. Pozitívumként elmondható, hogy Görögország várhatóan jelentős forrásokhoz jut a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében, amelynek célja, hogy a növekedést segítő reformok és beruházások nagymértékű pénzügyi támogatásával hozzájáruljon a fenntartható gazdasági helyreállításhoz.

ÁLLAMADÓSSÁG-FINANSZÍROZÁS ÉS ADÓSSÁGFENNTARTHATÓSÁGI ELEMZÉS

A görög állampapírok hozama továbbra is alacsony, a kormány készpénzpuffere megközelíti a válság előtti szintet. A hatóságok nemrégen sikeresen végrehajtották egy 15 éves kötvény kibocsátását. A hosszú lejáratú görög államkötvények hozamfelára továbbra is történelmi mélyponton van. Az államháztartás készpénztartaléka jelenleg (szeptember végi állapot szerint) 34,5 milliárd EUR, a készpénzpufferszámla egyenlege változatlanul 15,7 milliárd EUR. Az államháztartás teljes készpénztartalékából megközelítőleg két évig lennének fedezhetők a finanszírozási szükségletek további kötvénykibocsátás nélkül.

Az európai uniós intézmények az 5. megerősített felügyeleti jelentésben bejelentett módon átfogó módosításokat hajtottak végre az adósságfenntarthatósági keretrendszerben. A módosított keretrendszer tartalmaz egy alapforgatókönyvet, amely igazodik a Bizottság által az adósságfenntarthatóság értékelésekor valamennyi tagállam esetében alkalmazott keretrendszerhez, továbbá országspecifikus forgatókönyv-elemzést is. A módosítás könnyen hozzáférhető, egyértelmű, piaci alapú mutatókat használ fel, és a feltevéseket jobban összehangolja a rövid és középtávú piaci várakozásokkal. Emellett figyelembe veszi az idősödésről szóló 2021. évi jelentés hosszú távú növekedésre és kamatszintre vonatkozó feltevéseit. A forgatókönyv-elemzés útján meghatározott kockázatok különösen relevánsak az olyan nagy adóssággal rendelkező országok esetében, mint Görögország.

A rosszabb rövid távú kilátások ellenére az alapforgatókönyv szerint a GDP-arányos államadósság ismét csökkenő pályára áll. A rövid távú előrejelzés alapján a GDP-arányos államadósság a 2019. évi 180,5 %-hoz képest 2020-ban meghaladja a 207 %-ot. Mivel azonban a világjárvány során hozott szükséghelyzeti költségvetési intézkedések a

várakozások szerint átmenetiek, az előrejelzések pedig azzal számolnak, hogy a gazdaság helyreállása 2021-ben megkezdődik, 2021-től várhatóan a GDP-arányos államadósság is csökkenő tendenciát követ majd. A kormányzat bruttó finanszírozási igénye a következő 20 évben várhatóan a GDP 15 %-a körül alakul, majd 2060-ig a GDP mintegy 13 %-ára mérséklődik. Az alapforgatókönyvi szimuláció eredményeit elsősorban a feltételezett kedvező finanszírozási feltételek, a hivatalos hitelezők által alacsony kamatszinten finanszírozott adósságállomány nagy aránya, valamint a fennálló adósság hosszú átlagos futamideje támasztja alá.

A két alternatív forgatókönyv arra utal, hogy a magasabb refinanszírozási arányok rontanák a kilátásokat, alacsony növekedési ütemmel kombináltan pedig még inkább, így kiemelten fontosnak tekinthető az ambiciózus növekedési menetrend folytatása. Az alapfeltételezéseket bizonytalanság övezi, amely az előrejelzési időszak során egyre nagyobb mértékű. A finanszírozási feltételek a feltételezetthez képest kedvezőtlenebbül alakulhatnak, különösen a közepes időtávon túl. A magasabb kockázati prémiummal számoló forgatókönyv szerint, amely a kockázati prémiumot a közép- és hosszú távú adósságszinthez kapcsolja, az adósságráta a csökkenő tendencia ellenére is jelentősen meghaladja az alapforgatókönyvi előrejelzések szerinti értéket. A bruttó finanszírozási igény ugyancsak magasabb, hosszú távon valamivel a GDP 20 %-a alatt alakul. Egy olyan forgatókönyv esetén, amelyben a GDP növekedése elmarad az alapforgatókönyvi ütemtől, és ehhez magasabb kockázati prémium is társul, az adósságszint hosszú távon változatlanul magas lesz, a bruttó finanszírozási igény pedig a 2030-as évek közepétől meghaladja a GDP 20 %-át, ami fenntarthatósági maradványkockázatot jelez. E forgatókönyv szerint a növekedés üteme hosszú távon elmarad az euróövezetétől, ez alapján pedig kiemelten fontos a növekedési menetrend teljesítése, amelynek az ún. Pissarides-bizottság által készített tervezetét a hatóságok 2020 augusztusában tették közzé. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz lehetővé teszi a potenciális növekedés beruházások és reformok útján történő gyorsítását.

A KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK IGAZGATÁSA

A Költségvetési Bevételek Független Hatósága bértáblájára vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, amelyek fontos lépést jelentenek a humánerőforrás-reform kiteljesítésében, nyilvános konzultációra bocsátották, elfogadásukra a tervek szerint 2020 novemberének végéig kerül sor. A reform a várakozások szerint növeli a Független Hatóság képességét azoknak a magasan képzett munkatársaknak a megnyerésére és megtartására, akiknek a száma (11 947) a harmadik negyedév végén is jelentősen elmaradt a 2019 végére kitűzött 12 500 fős létszámtervhez képest. A hatóságok megerősítették, hogy a Pénzügyminisztérium folyamatban lévő felvételi eljárásai nem érintik hátrányosan a Hatóság általános kapacitását. A tervek szerint az átfogó humánerőforrás-reform keretében kidolgozott szabályok gyakorlati alkalmazása 2021. január 1-jén kezdődik meg.

Tovább haladt a csempészet elleni keret megerősítése. A törvénytervezetet nyilvános konzultációra bocsátották, elfogadására a tervek szerint 2020 novemberéig sor kerül. A törvénytervezetben szerepelnek az Operatív Koordinációs Központ kapacitásának bővítésére vonatkozó rendelkezések is, amely a Költségvetési Bevételek Független Hatósága részeként a csempészet elleni erőfeszítéseket koordinálja. A rendelkezések elfogadása a várakozások szerint még inkább megkönnyíti a személyi feltételek biztosítását.

Összességében megfelelően halad előre a fő teljesítménymutatókra, ezen belül a követelések behajtására vonatkozóan kitűzött célok elérése, emellett folytatódik a Független Hatóság behajtási és ellenőrzési kapacitásának bővítésével kapcsolatos

munka is. Több mutató a jelenlegi körülmények között vártnál jobb eredményt hozott, többek között az adóhátralék időben történő megfizetése fejében járó, a világjárvány kitörését követően bevezetett engedménynek köszönhetően.

A hatóságok több speciális intézkedést is hoztak a világjárvány során keletkezett adókötelezettségek rendezésére. Az új programok a világjárvány kezdetén bevezetett adóhalasztásokhoz kapcsolódnak, és megkönnyítik a világjárvány során felfüggesztett kifizetések kapcsán a rendezési tervekhez való ismételt csatlakozást azokra a szigorú büntetésekre tekintettel, amelyeket egyébként a 2019-ben elfogadott keretrendszerben alkalmazni kellene. Emellett a 2019. évi rendezési keret hatálybalépése előtt elfogadott rendezési tervek kapcsán „második esély" is jár. Az egyelőre még nem működő program keretében az adósok a felmondási okok és a korábbi teljesítés megfelelő vizsgálatára számíthatnak. A bankok által lehívott állami garanciák kapcsán, amelyek állami feldolgozása és az eredeti adósok nevében történő kifizetése jelenleg folyamatban van (lásd a pénzügyi szakaszt), a hatóságok ugyancsak létrehoztak egy rendezési programot, amelynek keretében az adósok az állammal szemben keletkezett kötelezettségeiket akár 120 részletben törleszthetik. A fizetési fegyelem fenntartása érdekében a hatóságok egyértelműen jelezték, hogy a rendkívüli programból lemorzsolódó adósok más rendezési programban sem jogosultak részt venni, így velük szemben végrehajtás indítható. A végrehajtási műveletek lebonyolítása szoros ellenőrzés mellett történik.

ÁLLAMHÁZTARTÁSI GAZDÁLKODÁS ÉS KÖZBERUHÁZÁSOK

A hátralékállomány a legutóbbi jelentés óta csökkent, az év végére kitűzött ambiciózus cél teljesítése azonban folyamatos erőfeszítéseket igényel. A hátralékállomány ugyan továbbra is meghaladja a 2019. októberi cselekvési tervben előirányzott szintet, a 2020 elején többek között a világjárvány miatt keletkezett csúszásokat sikerült behozni, ez alól kivétel a feldolgozatlan nyugdíjigény-állomány, ahol a nyugdíjigények feldolgozásának és teljesítésének automatizálása várhatóan csak jövőre valósul meg teljeskörűen. A 2020 végéig a nyugdíjigényeket leszámítva valamennyi ágazatban teljesen megszűnő hátralékállományt a hatóságok megerősítették, de azt – többek között a világjárvány ismételt megjelenésével összefüggésben – továbbra is kockázatok kísérik. A nyugdíjigények számának jogi és technikai tényezőkből adódó, korábban nem látott mértékű növekedése miatt a nyugdíjigény-állomány teljes feldolgozása 2021 decemberére várható.

Arra tekintettel, hogy a hátralékállomány csökkenésével egyidejűleg új hátralék is keletkezik, kiemelten fontos a Görög Számvevőszék ajánlásainak végrehajtása (2021 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás), amelyek egyik kulcseleme a belső kontrollrendszer megerősítése. A belső kontrollrendszer megerősítése a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében finanszírozandó projektek megbízható irányításához is elengedhetetlen. A belső kontrollok koncepcionális keretét meghatározó törvényt a tervek szerint az év végéig fogadják el. A kihívás jelenleg az államháztartási gazdálkodás összetevőjének a közigazgatás egészére kiterjedő végrehajtása, valamint a Pénzügyminisztérium általi eredményes felügyelet biztosítása. A reformot előmozdítják a Görög Számvevőszék legutóbbi lépései, valamint középtávon a költségvetés-végrehajtásra és a kiadások kifizetésére szolgáló keret nemrégen indult egyszerűsítése.

Az egységes kincstáriszámla-rendszer létrehozására vonatkozó, 2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás sikeresen teljesült. A már működő egységes kincstáriszámla-rendszer áttekintést ad az állam készpénzhelyzetéről, emellett hatékony likviditás-ellenőrzési

eszközt is nyújt. A Pénzügyminisztérium célzott eszközt alakított ki a szervezetek készpénz-előrejelzésének figyelemmel kísérésére, amelyet fokozatosan vezetnek be.

A számlatükörreform, amelyre 2021 közepéig és 2022 közepéig szóló kötelezettségvállalás is vonatkozik, összességében a tervek szerint halad, a közberuházási költségvetésben való végrehajtása előrelépést mutat. A 2019. évi rendes költségvetésen belüli végrehajtást követő közigazgatási besorolás nyomán jelenleg zajlik a funkcionális számlaosztályozás és a teljesítményalapú költségvetés-tervezési keret kialakítása. Ezek üdvözlendő és ambiciózus reformok. A számlatükör közberuházási költségvetésen belüli teljes körű végrehajtása egyre lendületesebben halad előre. A központi informatikai rendszerrel való kölcsönös átjárhatóságát biztosító, 2021 márciusáig végrehajtandó intézkedések a várakozások szerint jelentős mértékben felgyorsítják a kifizetési folyamatot. Egyúttal lényegesen szűkül a hátralékképződés lehetősége is. Más intézkedések végrehajtása, többek között a közbeszerzésekhez kapcsolódó elektronikus számlázási alkalmazás megvalósítása és a rendes költségvetés központi kifizetési rendszerének korszerűsítése összességében a tervek szerint halad.

A hatóságok az év végéig nagyszabású közbeszerzési reform elfogadását tervezik. A 2016-ban bevezetett szabályok végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatokra építve a reform célja többek között a nagy számban megfigyelhető egyajánlatos eljárások, valamint a kizárólag a legalacsonyabb ajánlati ár alapján odaítélt szerződések kezelése. Egyúttal tovább észszerűsíti a még mindig hosszadalmas odaítélési eljárásokat. A reform döntő fontosságú a rendelkezésre álló pénzügyi erőforrások gyors felhasználásához és a helyreállítás támogatásához. A hatóságok ezzel párhuzamosan folytatják az eljárás digitalizálását, továbbá a 2021–2025 közötti időszakra szóló közbeszerzési stratégiát készítenek elő, amely a várakozások szerint támogatja a zöld átállást, és megerősíti a korrupció elleni küzdelmet.

A következő többéves pénzügyi keretben várhatóan Görögország számára biztosított jelentős összegű forrásokra készülve a hatóságok stratégiai projektfolyamat-kezelő rendszert vezetnek be az infrastrukturális nagyprojektek kiválasztására, emellett folytatják a projekt-előkészítő eszköz kialakítását. A stratégiai projektfolyamat-kezelő rendszer megkönnyíti az országos jelentőségű projektek kiválasztását, koordinációját a kormány elnöksége látja el a szakminisztériumi struktúrától függetlenül. A projekt-előkészítő eszköz a várakozások szerint felgyorsítja a stratégiai projektfolyamat-kezelő rendszerben szereplő projektek előkészítését, így azok hatékonyan jutnak el a koncepciótól a megvalósítási szakaszig. Az eszköz a Görög Köztársaság Eszközfejlesztési Alapja keretében jön létre, amelynek kapcsán megfelelő biztosítékok beépítésével garantálják, hogy az Alap továbbra is függetlenül elláthassa eddigi alapfeladatát. Az eszközt nemzetközi pénzügyi szervezet támogatja stratégiai partnerintézményként. A közberuházási költségvetéssel összefüggő nyomon követés és előrejelzés javítására vonatkozó cselekvési terv végrehajtása összességében a tervek szerint halad.

SZOCIÁLIS JÓLÉT

A hatóságok megfelelő előrelépéseket tettek az Egységes Társadalombiztosítási Alap (e-EFKA) szervezeti és intézményi kialakításának véglegesítése terén, amelyre 2020 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik. Az állami és a kiegészítő nyugdíjfunkciók összevonása a hivatali helyiségek fizikai áthelyezésével együtt lezárult; mindössze a korábbi mezőgazdasági termelői pénztár (OGA) alkalmazottait kell még áthelyezni, ez a tervek szerint az év végéig maradéktalanul lezajlik. A nyugdíjigények

digitális feldolgozása szintén a kitűzött céloknak megfelelően halad. A feldolgozás üteme 2021 márciusáig az adatok rendelkezésre állásával kapcsolatos problémák miatt várhatóan lassulni fog, azok megoldását követően azonban ismét felgyorsul majd.

Görögország megerősíti egészségügyi ellátórendszere felkészültségét a jelenlegi egészségügyi válságra, ennek során kulcsfontosságúnak bizonyul a teljes körű és hatékony egészségügyi alapellátás kiépítése, amelyre egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik. Jelenleg több mint 160 egészségügyi központ képes a koronavírus tüneteit mutató betegek fogadására, emellett Athén körzetében további ambuláns rendelőket alakítottak ki. A hatóságok ezenkívül bővítik a tesztelési kapacitást, és előrelépéseket tesznek a szükséges létszámbővítés terén is. Az egészségügyi alapellátási reform fokozatos, 2018-ban indult megvalósítását illetően a hatóságok rövid távon a betegek egészségügyi központokon keresztüli nyilvántartásba vételének kiterjesztését tervezik úgy, hogy a betegek egyúttal nagyobb szabadságot kapnak a szolgáltatóválasztásban. Az egyelőre nem teljesen működőképes elektronikus egészségügyi nyilvántartás teljes körű hasznosítása kulcsfontosságú a többszörös konzultációval és a szolgáltatók között válogató betegekkel kapcsolatos kockázatok kiküszöbölésében. Az alapellátás kapuőr szerepe valószínűleg ösztönzőkön keresztül valósul meg, ami a 2017. évi reform jogszabályi előírásaihoz képest puhább eszköz, így körültekintő tervezést igényel. A hatóságok vállalták, hogy a 2021 közepén esedékes 10. megerősített felügyeleti jelentés közzétételéig véglegesítik az új jogi keretet. Üdvözlendő, hogy a hatóságok felfüggesztették a magánorvosokon keresztül, díjköteles szolgáltatásként, legfeljebb 200 konzultációig nyújtott egészségügyi alapellátás reform előtti módozatát, amelyről bebizonyosodott, hogy korlátozza a kiszolgáltatott helyzetben lévő betegek hozzáférését az egészségügyi ellátáshoz.

Bár a visszakövetelt díjállomány továbbra is magas, a behajtási arány javítására és az újabb követelések megelőzésére irányuló intézkedésekre kerül sor. A hatóságok jogszabályokat fogadtak el, amelyek lehetővé teszik a gyógyszerekkel kapcsolatban 2019-ben visszakövetelt összeg behajtását, valamint a szolgáltatók által a 2018. és 2019. évre vonatkozóan visszakövetelt összegek behajtásának megkezdését. A hatóságok – többek között további terápiás protokollok bevezetésével és az ártárgyalások erőteljesebb hangsúlyozásával – fokozatos lépéseket tesznek az egészségügyi szolgáltatások kínálatvezérelt túlfogyasztásának kezelésére, amely az egészségügyi ellátórendszer és anyagilag a betegek számára egyaránt megterhelő. Úgy tűnik azonban, hogy a kínálatvezérelt kereslet eredményes visszaszorítása mélyrehatóbb módosításokat igényel. Jelenleg a hatóságok nem tervezik kockázatmegosztási elem beépítését a visszakövetelés meghatározásába, pedig az jobban ösztönözné a strukturális intézkedések végrehajtását.

Az egészségügyi kiadásokkal kapcsolatos központosított közbeszerzés megvalósítása, amelyre 2022-ig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, a jelenlegi helyzet ellenére is halad. A hatóságok előrelépéseket tettek a cél megvalósítása felé, ennek kapcsán köztes célként 30 %-os központi beszerzési arány elérését tűzték ki 2021 első negyedévéig. Vállalták továbbá, hogy 2021 januárjától újraindítják az árfigyelő rendszert, 2020 végéig pedig elfogadják a Nemzeti Egészségügyi Közbeszerzési Hatóság új jogállását.

Az utazási támogatások és a rokkantsági ellátások reformjára vonatkozó egyedi kötelezettségvállalások teljesítése összességében az elfogadott ütemterv szerint halad, a szociális szolidaritási jövedelmi rendszer aktiválási elemének megvalósítását viszont újra kell indítani. Az utazási támogatásokat illetően – 2020 közepéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás alapján – 2020 októberében elfogadták azokat a másodlagos jogszabályi rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik a támogatott tömegközlekedési menetjegyek utáni

rendszeres és objektív térítést a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok, ezen belül a fogyatékossággal élő személyek és a nagycsaládosok részére, a fő közlekedési szolgáltatóknak járó kompenzáció mértékét megállapító jogszabályi rendelkezések előkészítése pedig folyamatban van. A rokkantsági ellátások felülvizsgálatáról szóló szakpolitikai dokumentum (2021-ben teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás) véglegesítése jelenleg zajlik, kísérleti projekt indítását 2021 márciusában tervezik. A garantált minimumjövedelmi rendszer kedvezményezettjeinek nyújtott munkaerőpiaci reintegrációs szolgáltatásokat illetően azonban a koronavírus-járvány kitörését követően elakadtak az arra vonatkozó tervek, hogy a 2019-ben számos településre kiterjedően végrehajtott kísérleti projekt tapasztalatait értékeljék, és felhasználják az országos léptékű megvalósítás során. A hatóságok azt tervezik, hogy az országos bevezetést 2021 áprilisában indítják el.

A PÉNZÜGYI ÁGAZAT ALAKULÁSA

A laza monetáris politikai környezetben a görög bankok előnyre tehettek szert a kedvező likviditási feltételek révén, ugyanakkor a világjárvány gazdasági hatásai várhatóan még lejjebb szorítják a bankok így is alacsony jövedelmezőségét. Az eurórendszer hitelműveleteihez kapcsolódó, biztosítékeszközökre vonatkozó követelmények átmeneti lazítása, valamint az eurórendszer hosszabb távú refinanszírozási műveleteire vonatkozó feltételek enyhítése lehetővé tette a bankok számára a készpénzpufferük növelését. Ezt támogatta továbbá a betétállomány március óta megfigyelhető növekedése, amelyet főként a világjárvány idején a likviditási eszközök felhalmozására törekvő vállalkozások generáltak, de abban szerepet kapott a lakossági betétállomány bővülésének kevésbé markáns, de egyenletes tendenciája is. A jövedelmezőséget illetően a bankok tőkearányos jövedelmezősége 2020 első felében továbbra is a legalacsonyabbak között volt az euróövezetben, ráadásul várhatóan még nagyobb nyomás alá kerül majd a hitelveszteségek fedezetére képzett céltartalékok magas aránya, a jövő évi új vállalati hitelkihelyezéseket övező bizonytalanság, valamint a nemteljesítő hitelek folyamatban lévő értékpapírosításának vegyes hatása miatt, amely a bankok kockázati költségére gyakorolt kedvező hatás mellett megterheli a nettó kamatbevételüket. Az alacsony jövedelmezőség, a soron következő értékpapírosítások költsége, valamint az átmeneti prudenciális intézkedések fokozatos kivezetése a közeljövőben a tőkehelyzet tekintetében kihívások elé állíthatja a bankokat, ezzel párhuzamosan az államhoz kapcsolódó eszközök fokozott igénybevétele várható. A bankok átlagos elsődleges alapvető tőkemegfelelési mutatója konszolidált alapon 2020 júniusának végén a kockázattal súlyozott eszközök 14,7 %-át tette ki, tehát meghaladta a minimális tőkeszükségletet.

Bár a korábbihoz képest mérsékeltebb ütemben, a nemteljesítő hitelállomány csökkenése 2020 első felében is folytatódott, amit az év végén lejáró banki hiteltörlesztési moratóriumok is elősegítettek. A nemteljesítő hitelek aránya továbbra is fokozatosan csökkenő pályán haladva 2020 júniusában 36,7 %-ot ért el, ez az euróövezeten belül változatlanul a legmagasabb érték. A törlesztési moratóriumok az átmeneti jelleggel alkalmazott felügyeleti rugalmassággal együtt az eddigiek során eredményesen védték a bankok mérlegét a hitelállományuk hitelkockázatára a világjárvány által gyakorolt hatással szemben. A moratórium alá tartozó teljesítő hitelek nagy aránya alapján fennáll a kockázat, hogy a moratóriumok lejáratát követően nagyobb céltartalékképzési igények jelentkeznek, ezt pedig a vonatkozó eszközminőségi ráták romlása kíséri, ugyanakkor továbbra is kihívást jelent, hogy a bankok nem rendelkeznek megfelelő belső kapacitással a hitelek gazdaságos átstrukturálásához. A bankok megkezdték a nemteljesítő hitelállomány csökkentését célzó stratégiáik kiigazítását, ugyanakkor lehetséges, hogy a hitelveszteségek fedezetére eddig

képzett céltartalékok csak részben ellensúlyozzák a világjárvány hatását a banki eszközminőségre. A nemteljesítő hitelek kezelését szolgáló banki stratégiák egyik kulcseleme továbbra is a Herkules-program keretében végrehajtott értékpapírosítások folytatása, amelyek lezárása 2021 első felében várható.

A hatóságok sikeresen végrehajtották, illetve meghosszabbították a koronavírussal érintett vállalkozások finanszírozási eszközökhöz való folyamatos hozzáférését támogató intézkedéseket. A Görög Fejlesztési Bank az új vállalati hitelekhez kapcsolódó garanciarendszert és kamattámogatást valósít meg, amelyek a jelek szerint eredményesen támogatják a nagyvállalatok, valamint újabban a kis- és középvállalkozások banki hitelezését. Ennek eredményeként a nem pénzügyi vállalatoknak nyújtott bankhitelek éves állománynövekedése 2020 szeptemberében 8,3 % volt, ez a 2009 közepe óta elért legmagasabb érték. Ezzel szemben a háztartások hitelezése tovább szűkült, bár az elmúlt negyedévekhez képest mérsékeltebb ütemben. A nominális hitelkamatlábak továbbra is csökkenő tendenciát követtek, és a nem pénzügyi vállalatok esetében történelmi mélypontok közelében stabilizálódtak.

Az alábbiakban felsorolt intézkedések nyomon követése és értékelése a pénzügypolitika területére vonatkozó folyamatos kötelezettségvállalás keretében történik.

- **Az új fizetésképtelenségi kódex elfogadását követően a hatóságok a másodlagos jog és a szükséges infrastruktúra előkészítésén dolgoznak.** A kódex 53 közigazgatási határozat elfogadásáról rendelkezik, ami kihívással járó feladat. A kódex 2021. januári hatálybalépésére tekintettel a hatóságok a folyamatot fokozatosan, 2020 decemberéig tervezik befejezni, az alapul szolgáló elektronikus platform kifejlesztésével együtt. Prioritást kap a hiteltámogatással, az értékesítési-visszabérlési mechanizmussal és az átstrukturálási javaslatok számítása során alkalmazott algoritmussal kapcsolatos kulcsfontosságú miniszteri döntéseket előkészítő munka, emellett a hatóságok vállalták, hogy november közepéig részletesen kidolgozott tervezeteket adnak át az európai uniós intézményeknek. Az új fizetésképtelenségi keret jelentős előrelépés, amelynek eredményessége a végrehajtás minőségétől függ majd. Szorosan nyomon kell követni különösen a peren kívüli eljárásokra vonatkozó új mechanizmus hatását, az új értékesítési-visszabérlési rendszer költségvetési és pénzügyi hatásait, valamint a meghatározott esetekben előírt egyéves előzetes mentesítési időszakot. Döntően fontos, hogy a másodlagos jogot is beleértve a teljes jogi keret, valamint a szükséges infrastruktúra is elkészüljön az új fizetésképtelenségi kódex hatálybalépéséig annak érdekében, hogy az új keret gyakorlati alkalmazása sikeres legyen, és ne érjék nem kívánt negatív hatások sem a pénzügyi ágazatot, sem pedig általában a fizetési kultúrát.

- **A hatóságok egy sor új rendelkezést fogadtak el, amelyek lehetővé teszik a háztartások fizetésképtelenségével kapcsolatban régóta halmozódó ügyhátralék ledolgozását.** A törvény rögzíti a távtárgyalások időpontjának előrehozatalára vonatkozó időbeli ütemezést. A hatóságok várakozásai szerint az átütemezés és a vonatkozó teljes körű dokumentáció benyújtása 2021 harmadik negyedévéig megtörténik, így a bíróságok 2022 áprilisáig minden ügyet feldolgozhatnak. Mivel a végrehajtás az egyes bíróságok ügyfeldolgozási kapacitásától függ, szoros nyomon követés indokolt. E rendelkezések eredményessége attól függ, hogy a hatóságok milyen mértékben lesznek képesek kezelni a létszámhiányt és leküzdeni az infrastrukturális kihívásokat.

- **A hatóságok elfogadták az első intézkedéscsomagot, amelynek célja az elektronikus árverési platform felhasználóbarátabbá tétele és működőképességének javítása.** Az

intézkedések megkönnyítik a vonatkozó dokumentumok elektronikus árverési platformon keresztüli megosztását. Az elsősorban az indulóár kiigazítási mechanizmusa, valamint az elektronikus árverési platform és más állami adatbázisok kölcsönös átjárhatósága kapcsán feltárt egyéb problémákat illetően a hatóságok megerősítették, hogy azokat a polgári eljárásjogi kódex következő felülvizsgálata során figyelembe veszik majd. A módosított kódex tervezete 2021 elején készül el, az eredetileg tervezettnél később, de a 2021 szeptemberében esedékes hatálybalépéséhez kellő időben. A hatóságok vállalták, hogy 2020 novemberéig előrehaladási jelentést nyújtanak be.

- **A lehívott állami garanciák elszámolására vonatkozóan elfogadott terv végrehajtása megfelelően halad, de a lehívott kezességvállalások ügyhátraléka továbbra is számottevő.** A lezárás idején tapasztalt elmaradást követően a 2020 harmadik negyedévére szóló igények elbírálása és kifizetése felgyorsult. A vonatkozó jogi keret június eleji módosítását követően az elektronikus ügyirattár működőképessé vált, a helyi adóhivatalokkal való kölcsönös átjárhatósága tesztfázisban tart. A hatóságok 30 fős létszámbővítést is végrehajtanak, az új munkatársak novemberben kezdik meg a munkájukat. E fontos lépéseknek köszönhetően 2020 hátralévő részében várhatóan felgyorsul a lehívott garanciák elszámolása.

- **A halasztott adójóváírásokra vonatkozó elsődleges jogszabályi rendelkezéseket szeptemberben minimális mértékben módosították annak érdekében, hogy mindenkor, így szanálás esetén is biztosított legyen a banki tőke veszteségviselő képessége.** A további technikai szempontokat illetően a munka másodlagos jogszabályi rendelkezések kidolgozása formájában folytatódik, amelyek biztosítják a keretrendszer teljes körű működését többek között a szanálással és a különleges felszámolással összefüggésben is.

A Görög Pénzügyi Stabilitási Alap folyamatos erőfeszítésekkel támogatja a rendszerszempontból jelentős bankokat a világjárvány támasztotta kihívások leküzdésében. Az Alap támogatta a rendszerszempontból jelentős bankokat a nemteljesítő hitelállomány csökkentésére vonatkozó aktualizált tervek előkészítésében, valamint vállalatátalakítási (leválasztási) műveleteikben. Emellett az Alap a világjárványból eredő különböző hatások figyelembevételével ismét áttekinti a tulajdonosi elvárásokat.

MUNKAERŐPIAC

A görög munkaerőpiac különösen ellenállónak bizonyult a koronavírus-járvány kitörését követően, az elhúzódó világjárvány azonban komoly kockázatokat hordoz a foglalkoztatásra nézve, ami szükségessé teszi az aktív munkaerőpiaci programok további megerősítését. A vállalkozások támogatását és a munkahelyek védelmét célzó szükséghelyzeti intézkedések gyors elfogadása hozzájárult a munkaerőpiac tapasztalt rezilienciájához. A világjárvány elhúzódása miatt azonban a leginkább érintett ágazatokban elkerülhetetlenné válhat a szerkezetátalakítás. Egy jól teljesítő állami foglalkoztatási szolgálat és az aktív munkaerőpiaci intézkedések hatékony rendszere szükséges az ilyen szerkezetátalakítási folyamatok támogatásához, valamint a hirtelen megugró munkanélküliség elkerüléséhez. Egyes aktív munkaerőpiaci programok megerősítése ellenére a rendszer összességében továbbra is kapacitásbeli korlátokkal küzd, amelyek a világjárvány által előidézett zavarokkal együtt késedelmet okoztak a reformok végrehajtásában. Így különösen korlátozott előrelépések történtek a szakpolitikai intézkedésekre vonatkozó új teljesítési modell elfogadása, valamint a garantált minimumjövedelem

kedvezményezettjeinek nyújtott munkaerőpiaci reintegrációs szolgáltatások szisztematikus biztosítása terén.

A kormány javaslatokat fogalmazott meg a munkajogi szabályok számos elemének korszerűsítésére. A szociális partnerekkel jelenleg egyeztetés alatt álló jogszabályi rendelkezések számottevő változásokat irányoznak elő, amelyek többek között korszerűsítik a munkaidőre és az éves szabadságra vonatkozó szabályokat, valamint a foglalkoztatásvédelem és a szakszervezetek jogi szabályozását. Emellett előírják az apasági és a szülői szabadság kiterjesztését, továbbá a távmunka intézményesítését, közelítve ezzel a nemzeti munkajogi szabályokat az unióban bevált módszerekhez. A munkajogi szabályok kodifikációja (2020 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás) a világjárvány miatt késik, a hatóságok azonban továbbra is azzal számolnak, hogy a 2020 végi határidő tartható.

TERMÉKPIACOK ÉS VERSENYKÉPESSÉG

A hatóságok folytatják a beruházásengedélyezésre vonatkozó, 2020 közepéig vállalt kötelezettségek teljesítését, és elkötelezettek egy átfogóbb reformprogram végrehajtása mellett. A tervek szerint a hatóságok november végéig nyilvános konzultációra bocsátanak egy törvényjavaslatot, amely a reformmal eddig nem érintett ágazatok többségében egyszerűsíti az engedélyezési eljárásokat, emellett ütemtervet dolgoztak ki, amely szerint 2021. júniusig teljeskörűen végrehajtják a beruházásengedélyezési eljárások valamennyi egyéb tevékenységre kiterjedő egyszerűsítését. Ezzel párhuzamosan folytatják azoknak a területeknek az egyszerűsítését és finomhangolását, amelyeken már sor került reformra. A helyszíni szemléket illetően várhatóan a három elfogadott prioritási terület mindegyikén gyorsan bevezetik a kiinduló eszközöket, teljes körű oktatás mellett. Az érintett területeken az eredményes végrehajtást és megfelelést biztosító egyéb elemek a tervek szerint 2021 áprilisáig valósulnak meg teljeskörűen, amit a helyszíni szemle keretének a fennmaradó négy területre történő kiterjesztése kísér, 2021 végéig várható befejezéssel. A hátralévő feladatok sikeres befejezéséhez elengedhetetlen az érintett minisztériumok időszerű közreműködése és az érdekelt felek elkötelezettsége. A beruházásengedélyezési keret támogatásához nélkülözhetetlen informatikai rendszer teljes körű kiépítése jogi akadályok miatt továbbra is késik.

A hatóságok folytatják az üzleti környezet kulcsfontosságú, a programok keretében kezdeményezett reformjainak végrehajtását. Előrelépés történt a külső környezetvédelmi értékelést végző szakemberek és a külső ellenőrök tanúsítása terén, valamint az idegenforgalmat szabályozó jogi keret kapcsán is a beruházásengedélyezési reform elveivel való összhang biztosítása céljából. Folytatódnak az üzleti tevékenység megkönnyítését célzó törekvések. A fizetésképtelenségi és a vitarendezési keret figyelemreméltó továbbfejlesztése, valamint az előkészítés alatt álló közbeszerzési reform (lásd fent) mellett a hatóságok továbbfejlesztették és felgyorsították a hozzáadottérték-adó visszatérítésének folyamatát is. A 2021 márciusára tervezett kulcsfontosságú beavatkozások célja a közigazgatási eljárások észszerűsítése és felgyorsítása többek között az építési engedélyek, a vállalkozások indítása, az elektromos közműcsatlakozás, valamint az ingatlanok nyilvántartásba vétele kapcsán. A hatóságok emellett az Európai Bizottság által a Világbankon keresztül nyújtott technikai támogatással kiegészítő intézkedéseket dolgoznak ki egyes kulcsterületeken. A kormány további lépéseket tett a termékpiacok reformja és a piacfelügyelet javítása érdekében. November elején törvényjavaslatot terjesztettek a Parlament elé, amelynek célja többek között az e-kereskedelem tisztességes és átlátható feltételeinek biztosítása az üzleti felhasználók számára úgy, hogy emellett lehetővé váljon a hatékonyabb piacfelügyeleti mechanizmusok kialakítása, az illegális kereskedelem kontrollja, valamint a vasárnapi

kiskereskedelmi tevékenység feltételekhez kötött kiterjesztése az üzletekre és nyitott piacokra.

A kereskedelem és a közvetlen külföldi tőkebefektetések előmozdítását célzó új stratégia kidolgozása terén elért előrehaladás ellenére az intézményi háttér továbbra is hiányos, ami hátráltatja az arra irányuló törekvéseket, hogy Görögország erőteljesebben forduljon a külső piacok felé, és kiaknázza a kulcságazatokban, valamint az elsődleges exportpiacokban rejlő lehetőségeket. A Külügyminisztérium új stratégiáját, amely a várakozások szerint megerősíti az ország exportpotenciálját, és megkönnyíti a belföldre irányuló külföldi közvetlen tőkebefektetéseket, egyelőre nem tették közzé. A szükséges irányítási struktúrák kialakítása kulcsfontosságú lenne egyrészt az ütemtervnek az új prioritásokat tükröző mielőbbi kiigazításához, másrészt a további – többek között a vámeljárás előtti szakaszt érintő – egyszerűsítési törekvésekhez. Mindeközben a hatóságok folytatják az e-kereskedelmet támogató digitális kezdeményezések megvalósítását és az exportösztönző projektek pályáztatását, ideértve különösen az import- és exportügyintézést automatizáló integrált egyablakos rendszert, amelynek pályázata októberben indult.

A hatóságok előrelépéseket tettek az erdőtérképek és a kataszteri térképek elkészítésében is. 2020 októberéig elkészült a még hátralévő erdőtérképek 80 %-a, ezeket fokozatosan feltöltik nyilvános konzultáció céljából. A hatóságok vállalták, hogy 2020 decemberéig megtörténik valamennyi még hátralévő térkép feltöltése, 2021 júliusáig pedig az erdőtérképek teljes körű megerősítése. A kataszteri térképezés 45 %-os készültségére vonatkozó eredeti célkitűzést a világjárvány és más technikai nehézségek miatt 2021 decemberére kellett halasztani, a hatóságok ugyanakkor törvényjavaslatot terjesztenek a Parlament elé a fennmaradó jogok gyorsabb összeírása érdekében, amelynek elfogadására a tervek szerint 2020 novemberében kerül sor. 2020 októberéig a kataszteri térképek 35 %-a készült el. A jelzáloglevelek digitalizálására irányuló közbeszerzési eljárás készen áll a megindításra, amint a finanszírozása biztosított.

A kataszteri hatóság a várakozások szerint a kataszterprojekt ütemtervének megfelelően 2021 végére teljes mértékben működőképessé válik. Az eredeti, 2020 közepéig szóló kötelezettségvállalásban meghatározottnál későbbi időpont egyaránt tükrözi a világjárvány miatt és a már azt megelőzően bekövetkezett elmaradásokat. Az irányítócsoport kijelölése megtörtént, és zökkenőmentesen halad a jelzáloghivatalok és a kataszteri hivatalok közötti átállás végrehajtásához szükséges migrációs csoport toborzása is.

Jelentős energiapiaci reform valósult meg a célmodell 2020. november 1-jei (az eredeti egyedi kötelezettségvállalás szerint az év közepéig teljesítendő) éles indulásával, amellyel Görögország nagy lépést tett az uniós energiaügyi vívmányokban előírt kötelezettségek teljesítése felé. Az új piaci szerkezet, amelyben elkülönül a másnapi, a napon belüli és a kiegyensúlyozó elem, a várakozások szerint lehetővé teszi a jobb árfeltárást, a szélesebb körű részvételt, valamint a különböző szolgáltatások piacra jutását. Az újjászervezett piac összeegyeztethető más uniós piacokkal, ami a jövőben lehetővé teszi a kapcsolódást Olaszország és Bulgária szomszédos piacához. Fontosak lesznek azok a törekvések, amelyek egyrészt a nagykereskedelmi piac torzulásainak teljes megszüntetésére, másrészt arra irányulnak, hogy a piac a már jelen lévő szolgáltató piaci ereje tekintetében eredményesen ellenőrizhető legyen, és teljes mértékben igazodjon az uniós energiaügyi vívmányokhoz.

A hatóságok október 23-án benyújtották az Állami Villamosenergia-termelő és -szolgáltató Vállalat lignitalapú energiatermelésével kapcsolatos versenyjogi korrekcióra irányuló végleges ajánlatot, ezzel döntő lépést tettek a vonatkozó egyedi kötelezettségvállalás teljesítése felé. A Bizottság azonban még nem kapott végleges

felhatalmazást a hatóságoktól arra, hogy megkezdje a javasolt korrekciós intézkedés piaci tesztelését, amely alapján az intézkedések 2021-ben végrehajthatók a piacon. A korrekciós intézkedés végrehajtásával teljesülne az egyedi kötelezettségvállalás, egyúttal érvényesülne az uniós bíróságok régóta hatályos ítélete is. A korrekciós intézkedés végrehajtásának igen szoros határidejére tekintettel az európai uniós intézmények a következő beszámolási időszakban szorosabb együttműködésre biztatják a görög hatóságokat.

Az előrehaladás folytatódott az energiapolitika más területein, ugyanakkor a megújuló energiaforrások különszámláján keletkezett strukturális hiány kezeléséhez fenntartható megközelítésre van szükség. A megújuló energiaforrások különszámlájának egyenlege egyre komolyabb aggodalomra ad okot, a megújuló energiaforrások nagyobb arányú felhasználásával kapcsolatos görög ambíciók viszont olyan kiszámítható és megbízható megközelítést igényelnek, amely nem támaszkodik eseti beavatkozásokra, és teljes összhangban áll az uniós jogszabályokkal. Ez magában foglalja a megújuló energiával kapcsolatos, támogatásban részesített projektek szintjének és feltételeinek biztosítását is. Görögország folytatja a ligniterőművek leszerelését; idén is több erőművet állítanak le. A hatóságok nyilvános konzultációt folytattak az átállásra vonatkozó főtervről, amely a ligniterőművek leszerelésével érintett területeket segítő, 2023 végéig szóló területi stratégiák és jövőbeli reformok alapja.

Az állami vasúttársaságok átszervezésének első lépéseként a hatóságok javítják a vasúti projektek végrehajtásának észszerűsítéséért felelős irányítóbizottság vezetését. Az irányítóbizottság stratégiai felügyeletet lát el és iránymutatásokat ad, emellett koordinálja a vasúti vonatkozású cselekvési tervek előkészítését. A két vállalat átalakítására vonatkozó, köztes lépéseket is tartalmazó ütemterv első tervezete december végéig készül el.

A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG ESZKÖZ- ÉS RÉSZESEDÉSKEZELŐ TÁRSASÁGA ÉS A PRIVATIZÁCIÓ

A Társaság 2020 szeptemberének végén közzétette 2019. évi éves jelentését és pénzügyi eredményeit, amelyek a leányvállalatok többsége esetében, valamint a Társaság saját 2019. évi pénzügyi eredményei kapcsán is jelentős javulást mutattak. A 2020. évi eredményeket várhatóan befolyásolja a világjárvány, ugyanakkor a jelek szerint a Társaság vállalati portfóliójában végrehajtott irányítási és operatív fejlesztések révén a vállalkozások ellenállóbbakká váltak a világjárvány hatásaival szemben.

Az egyedi kötelezettségvállalásokkal kapcsolatos munka folytatódott. A Társaság stratégiai tervének végrehajtását illetően i. a hatóságok jelenleg aktualizálják azt a várhatóan 2020 végéig véglegesített miniszteri iránymutatást, amely felvázolja a Társasággal kapcsolatos általános kormányzati elképzeléseket és elvárásokat. A stratégiai terv aktualizálására a miniszteri iránymutatás nyomán kerül sor. ii. A Társaság és az állami tulajdonú vállalkozások végrehajtják a koordinációs mechanizmus megvalósításának következő szakaszát: az állami tulajdonú vállalkozások pénzügyi, operatív és egyéb célkitűzéseit tartalmazó kötelezettségvállalási nyilatkozat véglegesítésére várhatóan 2020 decemberéig kerül sor. Ezenkívül a hatóságok kinyilvánították azon szándékukat, hogy folytassák az állami tulajdonú vállalatok korlátozott köre számára közszolgáltatási kötelezettségeket megállapító teljesítési szerződések előkészítését. Befejezéséhez közeledik az állami tulajdonú vállalkozások igazgatótanácsainak felülvizsgálata: a tizenhárom állami tulajdonú vállalkozás közül mindössze egy, a Görög Kiállításszervező Vállalat (HELEXPO) igazgatótanácsi felülvizsgálata van folyamatban, amely a tervek szerint 2020 decemberéig lezárul. Az Olimpiai Atlétikai Központ igen összetett folyamatnak bizonyuló átruházása a

késések ellenére is előrehaladást mutat. A pályázat-előkészítési munka határidejét ismét meghosszabbították, befejezését jelenleg 2020 novemberére várják, ezzel párhuzamosan karbantartási munkák zajlanak.

Annak érdekében, hogy kialakítása révén a projekt-előkészítő eszköz minél nagyobb mértékben járuljon hozzá az uniós források görögországi felhasználásának gyorsításához, a hatóságok javasolták, hogy az ezzel kapcsolatos feladatkört a Görög Köztársaság Eszközfejlesztési Alapjához telepítsék. Az új megbízatással az Alap létszáma és felelőssége egyaránt bővülne. Fontos, hogy az Alap új megbízatása ne befolyásolja a Társaság alapfeladat-ellátási képességét és függetlenségét.

Érdemi előrelépés történt az eszközfejlesztési tervben szereplő több ügylet kapcsán is, míg más ügyletek részben a világjárvány miatt csúsznak.

- **Két ügylet hamarosan lezárul.** A hatóságok továbbra is érdemi szerepet vállalnak, és megteszik az ahhoz szükséges erőfeszítéseket, hogy teljesítsék a *Hellinikon*-ügylet pénzügyi lezárásának előfeltételeit. A szeptember 18-i államtanácsi határozatot követően, amely elutasította a kaszinóengedély odaítélésére irányuló, folyamatban lévő pályázat kapcsán benyújtott, megsemmisítés iránti kérelmet, kialakult az ügylet pénzügyi lezárásának módja. Emellett ugyanakkor további bírósági eljárások is folyamatban vannak, amelyek tárgyalását 2020 novemberére tűzték ki. Bizonyos technikai problémák ellenére az *alimoszi kikötőkoncesszió* pénzügyi zárására várhatóan az év vége előtt sor kerül.

- **Bár az *Egnatia autópálya-koncesszió* kapcsán folyamatban lévő ügyek megoldása az elmúlt hónapokban a vártnál lassabban haladt, a hatóságok a közelmúltban jelentős előrelépéseket tettek az ügylet lezárása felé.** Ezen belül jelentős számú fizetőkapu kiépítése fejeződött be és állt üzembe november elején, továbbiak kiépítését és üzembe állítását tervezik a kötelező ajánlatok december 11-ére ütemezett benyújtásáig, az Infrastrukturális Minisztérium pedig kötelezettséget vállalt arra, hogy a koncessziós szerződés hatálybalépéséig valamennyi fizetőkapu üzemelni fog. A várakozások szerint ez biztosítja a projekthez szükséges bevételi forrást, egyúttal bizonyítja a hatóságok elkötelezettségét a végrehajtás mellett. Emellett az elmúlt két hónapban előrelépés történt a fennmaradó 14 alagút engedélyezéséhez szükséges feladatok terén is. A szoros nyomon követés folytatódik.

- **Előrelépés történt több egyéb folyamatban lévő ügyletnél.** Ezek között említhető az *Állami Gázszállító Vállalat – DEPA-infrastruktúra* ügylete, amelynek kapcsán az energiaügyi szabályozó hatóság tisztázta az elosztórendszer-üzemeltetőkre vonatkozó tarifális keretet, emellett az eszköz koherenciája és vonzereje érdekében pontosan körülhatárolta az eszközt. Októberben élénk befektetői érdeklődést követően lezárult a szándéknyilatkozati felhívás szakasza három *regionális kikötőre*, valamint a *dél-kavalai földalatti földgáztározóra* vonatkozóan.

- **Egyes ügyleteket el kellett halasztani, miután az eszközök kapitalizációja jelentős mértékben csökkent a világjárvány miatt.** Ez különösen igaz a *Hellenic Petroleum* esetében, amelynél korábban jelentős késést okozott a 2019 közepén eredménytelenül zárult első pályázat, most pedig az Alap ítélte célszerűnek az ügylet kezdő időpontjának elhalasztását. Hasonlóképpen elhalasztották *az athéni nemzetközi repülőtér 30 %-ának értékesítését* is azzal, hogy a további lépésekről az Alap dönt a helyzet javulása esetén (valószínűleg 2021 végén).

Az Alap által végrehajtott eszközfejlesztési terv hatályán kívül a hatóságok egyes állami tulajdonú vállalkozások régóta meglévő gyengeségeinek kezelésén dolgoznak. Ide tartozik a *Hellenic Aerospace Industry (HAI)* strukturális problémáinak kezelése, valamint a különleges felszámolás alatt álló *Hellenic Vehicle Industry (ELVO)* eszközeinek értékesítése. A hatóságok lépéseket tesznek az összeegyeztethetetlen állami támogatások régóta hatályos bírósági határozatok szerinti visszafizettetése kapcsán felmerült problémák megoldására (a *Larco* ferronikkel-termelő vállalat eszközeinek értékesítése, az Állami Ingatlankezelő Vállalat (ETAD) támogatása a *Hellenic Shipyards* társaság korábbi eszközeivel összefüggésben).

KÖZIGAZGATÁS ÉS DIGITÁLIS KORMÁNYZÁS

A hatóságok további előrelépéseket tettek a közigazgatási reformok terén. A humánerőforrás-gazdálkodás korszerűsítése megfelelően halad előre, a közszektorbeli intézmények döntő többsége elkészítette digitális szervezeti ábráját (2020 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás). Október végéig a központi kormányzati szervek több mint 80 %-a készítette el digitális szervezeti ábráját, és a hatóságok azzal számolnak, hogy 2020 végére csaknem minden szerv teljesíti a feladatot. Előrelépésre került sor a munkaköri leírások meghatározásában, valamint a munkaköri leírás és a munkakört betöltő személye közötti kapcsolat megállapításában is, ami év végéig lehetővé teszi az egységes kifizetési hatósághoz való kapcsolódást. Folytatódott a közigazgatás depolitizálása és professzionalizálása is a közszektorbeli intézmények felső vezetői álláshelyeire vonatkozó egységes kiválasztási eljárás hatálybalépésével, amely ma már a központi kormányzati szervek többségére kiterjed. Az állandó titkárok kinevezése befejeződött. A hatóságok előrelépéseket tettek több, az év végéig esedékes intézkedés kapcsán is, ennek körében véglegesítették a köztisztviselők és a közalkalmazottak kiválasztása területén működő legfelsőbb tanács további megerősítését szolgáló törvényt (nyilvános konzultációra bocsátása novemberben várható), valamint elvégezték a 2019. évi teljesítményértékelést is.

A hatóságok lépéseket tesznek a közszektor méretének kontrollja érdekében. A személyi állomány 2020. évi alakulása az állandó és az ideiglenes munkatársak tekintetében is a létszámbővítési terveknek megfelelő. Az ideiglenes álláshelyek állandó álláshellyé alakítást követően tervezett csökkentése lassan haladt, ezért erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy a csökkentés a 2020. végi létszámadatokban is egyértelműen megjelenjen. A hatóságok dolgoznak azon, hogy 2020 végéig megállapítsák az ideiglenes létszám éves maximumát. A korábbi tapasztalatok hasznosítása érdekében a hatóságok dokumentálják a felvételi eljárásoktól és az egységes bértáblától való eltéréseket, az első szakaszban a 2019 júliusától kezdődő időszakra, a második szakaszban pedig a korábbi évekre kiterjedően.

A jogbiztonság erősítése és a jogérvényesítés javítása érdekében a hatóságok előkészítik a munkaerőpiacra vonatkozó jogszabályok kodifikációját (2020 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás), emellett további kodifikációt igénylő területeket azonosítottak. A világjárvány miatt késedelmet szenvedett folyamat elkülönül a munkajogi szabályok egyes vonatkozásainak fent említett korszerűsítésétől. Az új munka törvénykönyvét várhatóan 2020 végéig elfogadják. A Minisztertanács által elfogadott, 2021-re vonatkozó éves kodifikációs terv ambiciózus programot tartalmaz, amely kiterjed többek között a területrendezésre és a várostervezésre, az áruk és szolgáltatások kereskedelmére, az állami bevételek beszedésére, valamint a pártfinanszírozásra.

A hatóságok előrelépéseket tesznek a Görögország digitális teljesítményének javítását célzó kulcsfontosságú reformok terén, amelyeket elősegít a készülő átfogó digitális stratégia, valamint a digitális kormányzásra vonatkozóan újonnan elfogadott egységes jogi keret. A „Digitális Biblia” néven hamarosan nyilvános konzultációra bocsátott új, átfogó nemzeti digitális stratégia körvonalazza Görögország ambiciózus digitális transzformációs menetrendjét és reformprioritásait a következő négy évre. A 2020. szeptember 22-én elfogadott Digitális Kormányzási Kódex fontos mérföldkő Görögország számára az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló uniós irányelv átültetésében. A hatóságok rövid időn belül cselekvési tervet mutatnak be az új Kódex teljes körű gyakorlati bevezetéséhez szükséges lépésekről.

Kézzelfogható előrehaladás tapasztalható a közszektorbeli folyamatok és adatok egyszerűsítése és digitalizálása, a közigazgatáshoz kapcsolódó rendszerek és nyilvántartások átjárhatósága, a digitális továbbképzés és a hálózati összekapcsoltságot érintő kérdések terén. A folyamatok egyszerűsítésével és digitalizálásával kapcsolatos munka a Nemzeti Folyamategyszerűsítési Program végrehajtása keretében, ezen belül kiemelten a közlekedés és az igazságügy területein folytatódik. Az integrált ügykezelő portál (gov.gr) fejlesztésére vonatkozó ütemterv végrehajtása megfelelően halad. Folytatódik a közigazgatási rendszerek és nyilvántartások átjárhatóságát előmozdító munka is, ennek kapcsán elindult a térinformatikai adatok digitalizálására vonatkozó pályázat, amely az egységes digitális térkép és az állami infrastruktúra-nyilvántartás létrehozására irányul. A digitális készségeket, a hálózati összekapcsoltságot és az új technológiák vállalati alkalmazását érintő fejlesztések továbbra is elsődleges prioritások Görögország számára; a hatóságok folytatják a digitális készségfejlesztésre vonatkozó stratégiájuk végrehajtását többek között a Nemzeti Digitális Akadémia, valamint a digitális készségekkel és munkahelyekkel foglalkozó nemzeti koalíció keretében. A hálózati összekapcsoltságot érintő kérdések kezelése az úttörő 5G sávok aukciójával történik, amelyet 2020 végére terveznek. A hatóságok 96 %-os 5G-lefedettséggel számolnak, amelyhez jelentős beruházásokra lesz szükség a nagyon nagy kapacitású hálózatok terén. A nemrégen elfogadott Digitális Kormányzási Kódex alapján létrehozott Görög Nemzeti 5G Alap innovatív programja a várakozások szerint központi szerepet játszik majd az 5G-ökoszisztéma kiépítésében.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS ÉS KORRUPCIÓ ELLENI KÜZDELEM

A bírósági rendszer egészében egyenletesen halad a dokumentumok kötelező elektronikus benyújtására és feldolgozására való áttérés, emellett folyamatban van az elektronikus aláírások kiosztása a bírák és a jogi szakemberek részére. A hatóságok vállalták, hogy rövid időn belül cselekvési tervet terjesztenek elő az *elektronikus benyújtáshoz kapcsolódó kezdeményezésekről*, amely a jelenlegi helyzet áttekintése mellett részletesen bemutatja a tervezett intézkedéseket, azok végrehajtási ütemtervével együtt. Az ezt követő lépésekben kerül sor a jogszabályok elfogadására, 2020 decemberéig. A *bírósági határozatok elektronikus kibocsátását* illetően a hatóságok 2021. január végéig valamennyi bíróságnál be tervezik vezetni a Pireuszi Bíróság által e célból kifejlesztett szoftvert. Előrehaladás tapasztalható emellett a *bírósági igazolások elektronikus kibocsátása* terén is. A személyes adatok védelmével kapcsolatos aggályok eloszlatását követően a hatóságok 2020. november végéig tervezik az elektronikus aláírások kiosztását a bírák és a bírósági tisztségviselők részére. A hatóságok megerősítették, hogy az Igazságügyi Minisztérium készen áll arra, hogy kezdeményezze az elektronikus aláírások jogi szakemberek részére történő kiosztásával összefüggésben a közigazgatási joghatósági területeken 2021 januárjában hatályba lévő kötelező elektronikus benyújtásra tekintettel indokolt jogalkotást.

A polgári és büntetőjogi eljárások feldolgozására szolgáló integrált rendszer második szakaszával kapcsolatos pályázattal (2020 végéig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalás) összefüggésben folytatódik az ajánlatok értékelése; a hatóságok megerősítették, hogy a szerződést 2020 decemberében szándékoznak odaítélni a kiválasztott ajánlattevőnek. Az ajánlatok műszaki tartalmára vonatkozó értékelésnek az Igazságügyi Minisztérium részére jóváhagyás céljából történt benyújtását követően a hatóságok 2020. november végéig tervezik befejezni az ajánlatok pénzügyi tartalmának értékelését, kellő időben a szerződés 2020 decemberére tervezett odaítéléséhez.

Az igazságszolgáltatási rendszer egyéb reformjai is egyenletesen haladnak:

- *A hatóságok több kezdeményezés útján is támogatják a mediációt.* A Központi Mediációs Bizottság ügyfélszolgálatot alakít ki jogi szakemberek és állampolgárok számára, ahol az érdekeltek jogi iránymutatást és támogatást kaphatnak. A hatóságok figyelemmel kísérik a mediáció igénybevételét.

- *2020 decemberéig előrehaladási jelentés készül, amely a polgári és közigazgatási bíróságok szakosodott tanácsaira vonatkozó jogszabályi rendelkezések végrehajtása fényében részletezi a soron következő lépéseket.* 2010. október 1-jén tartott plenáris ülésén az athéni fellebbviteli bíróság egyhangú határozatot fogadott el két szakosodott tanács létrehozásáról, amely a versenyt, az elektronikus tranzakciókat, az energiaügyet és a személyes adatok védelmét érintő ügyekkel foglalkozik. A várakozások szerint más bíróságok is követik ennek példáját a bírósági vezető tisztviselők 2020 októberi megválasztása után.

- *A bírósági munkamódszerek továbbfejlesztésével kapcsolatos munkafolyamat, amely a jelenleg zajló igazságügyi reform fontos eleme, a tervek szerint halad előre.* Az igazságügyi alkalmazottakról szóló törvénykönyv elfogadását 2020 decemberében tervezik. A hatóságok célja, hogy korszerűsítsék és fenntartsák az igazságügyi alkalmazottak teljesítményére vonatkozó szigorú normákat, elsősorban a kötelességtudat megerősítésével. A bírák jogállásáról és a bíróságok szervezetéről szóló törvénykönyv tervezete egyes szakaszainak módosítása, amelytől a bírák értékelésére és szakmai előmenetelére vonatkozó módszertanban, valamint a fegyelmi ügyek kezelésében várható javulás, 2021 januárjában kerül a szövegező bizottsághoz annak érdekében, hogy a módosításokat a következő ítélkezési év 2021. szeptemberi kezdetéig el lehessen fogadni. A munka az Európai Bizottság által nyújtott technikai támogatással zajlik majd.

- *A statisztikai adatgyűjtést végző „JustStat" egység létrehozására irányuló projekt pályázata várhatóan 2020 végéig indul el.* Egyidejűleg a hatóságok megerősítették, hogy a szakmai ismeretek biztosítása tekintetében a Görög Statisztikai Hivatallal együttműködésben folyamatban van a másodlagos jog előkészítése.

A Nemzeti Átláthatósági Hatóság mostanra teljesen működőképes, ami a várakozások szerint javítani fogja a koordinációt, emellett több fontos lépésre is sor került a politikai korrupció elleni küzdelem terén. A Nemzeti Átláthatósági Hatóság ellenőrzi a nemzeti korrupcióellenes terv végrehajtását, amely biztató eredményeket mutat, és többek között elősegítette azt, hogy az Egészségügyi Minisztérium célzott korrupcióellenes stratégiát fogalmazzon meg. A politikai korrupció elleni küzdelem terén előrelépést jelent a politikai pártok finanszírozására vonatkozó jogalkotásra irányuló 2021. évi kodifikációs projekt elindítása, valamint a lobbitevékenységekről szóló törvény elfogadása, amely 2021 közepén lép hatályba. A hatóságoknak hozzáférhetőbbé kell tenniük egyes adatbázisokat a

vagyonnyilatkozatok ellenőrzéséért felelős szervek számára, továbbá össze kell hangolniuk a vagyonnyilatkozat tételére kötelezett közszereplők jegyzékét a közszereplő aktualizált fogalommeghatározásával. Végül a közigazgatásban megbízható belső kontrollrendszerek megvalósítását célzó, a Hatóság felügyeletével zajló nagyszabású reform várhatóan jelentős hatással lesz a korrupció ellen a közigazgatásban és az államháztartási gazdálkodásban folytatott küzdelemre.

Folyamatban van a tisztviselők megvesztegetését sújtó szankciók enyhítése kapcsán a Korrupció Elleni Államok Csoportja által megfogalmazott ajánlások végrehajtása. Az ajánlások figyelembevételéhez az érintett kódexek módosításáról szóló tervezeteket megelőzően a tisztviselői korrupció elleni küzdelem jogi keretének átfogó felülvizsgálata szükséges, amelyre a várakozások szerint 2021 közepéig kerül sor. A Korrupció Elleni Államok Csoportja felkérte a hatóságokat, hogy 2021 október végéig nyújtsanak be jelentést az ajánlások végrehajtására tett intézkedésekről. A Korrupció Elleni Államok Csoportja által megfogalmazott ajánlásokra vonatkozó rendelkezések gyors elfogadása lehetővé tenné Görögország számára, hogy eredményesebben küzdjön a tisztviselői korrupció ellen, továbbá betartsa a korrupcióról szóló büntetőjogi egyezményt és annak kiegészítő jegyzőkönyvét.